

Vejledning om opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici for kreditinstitutter (ILAAP-vejledning)

Del 1: Introduktion

- 1.1 Introduktion
- 1.2 Retsgrundlag
- 1.3 Proportionalitetshensyn
  - 1.3.1 Proportionalitetshensyn vedr. emner
  - 1.3.2 Proportionalitetshensyn vedr. dokumentationens udformning og omfang

Del 2: Instituttets samlede vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisiko

Del 3: Emner, der bør indgå i opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

- 3.1 Organisering af likviditetsområdet i instituttet, likviditetsrapportering og -overvågning
- 3.2 Beredskabsplan
- 3.3 Daglig likviditetsstyring
- 3.4 Likviditetsbuffer, og LCR og NSFR
- 3.5 Likviditetsstresstests
- 3.6 Pengeinstitutters indlånsfinansiering
- ~~3.7 Pengeinstitutters omkostninger til indlånsfinansiering~~

Del 4: Emner, der i relevant omfang bør indgå i opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

- ~~4.1 Pengeinstitutters omkostninger til markedsfinansiering og intern fordeling af likviditetsomkostninger~~
- ~~4.21~~ Markedsfinansiering og markedsadgang
- ~~4.32~~ Aktivbehæftelse og sikkerhedsstillelse

Del 5: Dokumentation af opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

- 5.1 Bestyrelsesgodkendelse af dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici
- 5.2 Metoder
- 5.3 Koncernforhold
- 5.4 Referencedato og indberetningsfrist
- ~~5.5 Solvensbehov samt opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici~~

Bilag 1: Eksempel på oversigt over vedlagte bilag

~~Bilag 2: Yderligere vejledning vedr. likviditetsbuffer, produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen og likviditetsstresstests~~

1.1: Introduktion

Denne vejledning erstatter Finanstilsynets vejledning nr. 9970 af 9. oktober 2017 om Vejledning om opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici for kreditinstitutter.

De danske kreditinstitutter skal årligt udarbejde dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici (den såkaldte ILAAP¹⁾), jf. § 3, stk. 1, nr. 11, og § 8, stk. 9, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter ~~§ 3, stk. 1, nr. 10, og § 8, stk. 9, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter~~ m.fl. Formålet er at sikre, at hvert enkelt institut årligt vurderer, om dets likviditets- og finansieringsrisici og styringen af disse risici harmonerer med instituttets forretningsmodel. Den væsentligste del af dokumentationen for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici er dermed en samlet vurdering af instituttets

likviditets- og finansierungspositioner samt en risikostyring ~~og~~ af, om instituttet finder behov for at ændre på disse risici.

Denne vejledning redegør for Finanstilsynets forventninger til opgørelsen og vurderingen af likviditetsposition og likviditetsrisici i det enkelte instituts ILAAP.

Kreditinstitutter, der indgår i en koncern, bør som udgangspunkt udarbejde dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici både på koncern- og institutniveau. Dokumentationen bør afspejle den vægtning, som den reelle likviditetsstyring har i virksomheden på koncern- og institutniveau. ~~institut hhv. koncernniveau~~. Da de fleste mindre kreditinstitutvirksomheder er institutter, ~~fremgår betegnelsen "institut" af denne vejledning. bruger denne vejledning betegnelsen "institut".~~ Virksomheder, for hvem dokumentationen er relevant både på koncern- og institutniveau, bør forholde sig til vejledningens indhold både på koncern- og institutniveau.

Når der i denne vejledning er anført "skal", indebærer det, at instituttet skal gøre som beskrevet, fordi det følger af reguleringen. Når der er anført "bør" eller tilsvarende, indebærer det, at institutterne kan vælge andre former for tiltag eller vurdere, at der ikke er behov for tiltag. Vejledningen er således ikke udtømmende. Det betyder, at et institut kan handle indenfor lovgivningen, selvom det er udenfor rammerne af vejledningen. Et institut kan således afvige fra denne vejlednings anvisninger, men bør i alle tilfælde kunne redegøre for, at der føres en forsvarlig likviditetsstyring.

1.2: Retsgrundlag

Siden 2013 er fokus blevet styrket på kreditinstitutternes likviditet både via regulatoriske mål (LCR- ~~kravet~~ og ~~stabil finansiering~~ NSFR-kravet) og via ændringer i Finanstilsynets løbende vurderinger af kreditinstitutterne. Det styrkede fokus er en følge af indførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber (CRR) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber (CRD IV).

Institutternes forpligtigelse til at opgøre og vurdere deres likviditetsposition og likviditetsrisici fremgår af § 3, stk. 1, nr. 11, og § 8, stk. 10, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter ~~§ 3, stk. 1, nr. 10, og § 8, stk. 9, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter~~ m.fl.

Institutternes egen vurdering af deres likviditetsposition og likviditetsrisici i deres ILAAP er et vigtigt input i de nationale tilsynsmyndigheders vurdering af institutternes likviditetsforhold. Dette fremgår også af Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds (EBA's) retningslinjer for fælles procedurer og metoder for tilsyns-kontrol- og vurderingsprocessen (EBA/GL/2014/2022/1303). Derfor skal danske penge- og realkreditinstitutter årligt indsende dokumentation for opgørelse og vurdering af deres likviditetsposition og likviditetsrisici, jf. § 347 i lov om finansiel virksomhed²⁾.

1.3: Proportionalitetshensyn

Finanstilsynet forventer, at de danske SIFI-institutter, udover indholdet i denne vejledning, tager højde for alle relevante forhold i følgende retningslinjer fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed, EBA:

- Retningslinjer for fælles procedurer og metoder for tilsyns-kontrol- og vurderingsprocessen (SREP), især afsnit 8 og 9 om likviditetsrisici, EBA/GL/2014/2022/1303.
- Retningslinjer om ICAAP- og ILAAP-oplysninger, der indhentes til SREP-formål, især afsnit 7 om likviditetsrisici og afsnit 8, EBA/GL/2016/10.

I ~~forhold til~~ denne vejledning er følgende forhold fra denne vejledning særligt relevante også for danske SIFI-institutter:

- Koncernforhold, jf. afsnit 1.1 og 5.3.
- Produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen, jf. afsnit 3.4 og bilag 2.
- Formalia vedr. bestyrelsesgodkendelse, indberetningsfrist mv., jf. afsnit 5.1-5.54.

Alle øvrige danske institutter kan som udgangspunkt leve op til Finanstilsynets forventninger til disse institutters ILAAP ved at følge denne vejledning. Vejledningen udmønter således EBA's retningslinjer proportionalt for institutter, der ikke er systemisk vigtige. Danske institutter, der ikke er systemisk vigtige, vil dog også kunne vælge en mere komplet efterlevelse af ovennævnte EBA-retningslinjer.

I denne vejledning findes to former for proportionalitetshensyn. Det ene vedrører de emner, som Finanstilsynet forventer, at institutterne forholder sig til i deres dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici. Det andet hensyn vedrører dokumentationens udformning og omfang.

1.3.1 : Proportionalitetshensyn vedr. emner

Finanstilsynet forventer, at alle institutter udarbejder en samlet vurdering af deres likviditets- og finansierings- position samt deres likviditetsrisiko, jf. vejledningens del 2. Det bør ~~her~~ fremgå af denne vurdering, om instituttet vurderer, at der er behov for at ændre på disse.

I vejledningens del 3 og del 4 indgår en række emner, som institutterne bør lægge til grund for den samlede vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisiko. Emnerne i del 3 og 4 er opstillet i den rækkefølge, der svarer til Finanstilsynets umiddelbare forventninger til emnernes relevans for mindre pengeinstitutter. Pengeinstitutterne bør forholde sig til alle emner i vejledningens del 3. I vejledningens del 4 indgår emner af relevans for nogle pengeinstitutter. Hvert enkelt pengeinstitut må forholde sig til, om emnerne i vejledningens del 4 er relevante for instituttet. Instituttet skal dog altid vurdere, om der er emner, som er relevante for instituttet, der ikke er omfattet af vejledningen, ligesom instituttet til hver en tid bør afspejle makroøkonomiske udviklinger og aktuelle risici i deres risikostyring og ILAAP. Finanstilsynet forventer desuden, at institutterne forholder sig til Finanstilsynets løbende afgørelser og kommunikation på området, og tager højde herfor i deres ILAAP i relevant omfang. Realkreditinstitutter bør forholde sig til de emner i både del 3 og del 4, der er relevante i forhold til deres forretningsmodel. Finanstilsynet forventer således naturligvis ikke, at realkreditinstitutter forholder sig til afsnit 3.6 om pengeinstitutters indlånsfinansiering, afsnit 3.7 og 4.1 om pengeinstitutters finansieringsomkostninger, og afsnit 4.4 om pengeinstitutters intradagslikviditet.

1.3.2 : Proportionalitetshensyn vedr. dokumentationens udformning og omfang

Institutternes dokumentation kan bestå af et hoveddokument samt en række bilag. Hoveddokumentet bør have en indholdsfortegnelse og en bilagsoversigt. Bilag 1 til denne vejledning indeholder et eksempel på, hvordan en bilagsoversigt kan struktureres. Hoveddokumentet bør indeholde konkrete henvisninger til specifikke dele af de vedlagte bilag.

For hvert emne i vejledningens del 2-4 er der anført, hvilke politikker, opgørelser mv. institutterne f.eks. kan tage udgangspunkt i ved vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici. En del af disse politikker,

opgørelser mv. er baseret på den dokumentation, som Finanstilsynet forventer, at instituttet har, jf. kravene i bilag 4 i bekendtgørelse nr. ~~1026 af 30. juni 2016~~ 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. Likviditetspolitikken bør altid være vedlagt som bilag, og med ændringsmarkeringer siden seneste ILAAP. Hvor det er relevant, bør institutterne inddrage yderligere eller anden dokumentation ud over den, der er anført i vejledningen, sådan at instituttets dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici er tilstrækkeligt underbygget og institutspecifik.

For realkreditinstitutter og for store og mellemstore pengeinstitutter forventer Finanstilsynet, at hoveddokumentet indeholder alle relevante opgørelser og vurderinger, mens bilagsmaterialet alene er af supplerende og dokumenterende karakter.

For mindre pengeinstitutter, dvs. pengeinstitutter i gruppe 3 og 4 og de mindste pengeinstitutter i gruppe 6 i Finanstilsynets størrelsesgruppering, forventer Finanstilsynet, at hoveddokumentet indeholder instituttets samlede vurdering. Desuden bør instituttet ~~her~~ beskrive i hoveddokumentet, hvordan det forholder sig til emnerne i vejledningens del 3 (og emnerne i vejledningens del 4, hvis instituttet skønner det relevant). Beskrivelsen behøver ikke at indeholde fulde opgørelser og vurderinger, såfremt instituttet henviser til bilag, der indeholder dokumentation for disse.

Et mindre instituts dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici kan eksempelvis bestå af:

- hoveddokument med
  - samlet vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici, jf. vejledningens del 2
  - beskrivelse af, hvordan instituttet forholder sig til emnerne i vejledningens del 3
  - beskrivelse af, hvordan instituttet forholder sig til emnerne i vejledningens del 4, hvis det er relevant for instituttet. Som minimum bør instituttet vurdere, om emnerne i vejledningens del 4 er relevante eller ej
- en oversigt over de vedlagte bilag, jf. bilag 1 til vejledningen. Vurderingen af relevans af emner i vejledningens del 4 kan indgå her
- relevante bilag såsom
  - instituttets likviditetspolitik med ændringsmarkeringer
  - instituttets beredskabsplan for fremskaffelse af likviditet
  - instituttets interne likviditetsrapportering til direktion og bestyrelse.
  - andre dokumenter som er kritiske for at Finanstilsynet kan vurdere instituttets ILAAP, likviditetspolitik, beredskabsplan mv. (fx instituttets genopretningsplan, hvis der henvises hertil i instituttets likviditetsberedskabsplan).

Del 2: Instituttets samlede vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisiko

Finanstilsynet forventer, at instituttet opsummerer de resultater, som opgørelsen og vurderingen af instituttets likviditetsposition og likviditetsrisici har givet anledning til.

På baggrund af denne opsummering skal instituttet foretage en samlet konkluderende vurdering af sine likviditets- og finansieringspositioner. Instituttet skal desuden vurdere, om de fastlagte likviditetsmål er passende og reflekterer den finansieringsprofil og de likviditetsrisici, som instituttet har identificeret og beskrevet i dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici.

Specifikt skal instituttet vurdere, om likviditetsbufferens niveau er passende i forhold til de aktuelle og de ønskede likviditetsrisici. Desuden skal instituttet specifikt vurdere, om finansieringsstrukturen afspejler instituttets aktuelle og forventede finansieringsmuligheder, hvad enten finansieringen er baseret på indlån, egenkapital eller markedsfinansiering.

Hvis instituttet vurderer, at der er behov for at ændre på likviditetsposition, likviditetsrisikoprofil eller risikostyring på likviditetsområdet, bør det fremgå, hvilke ændringer instituttet påtænker at gennemføre.

I den samlede vurdering bør instituttet forholde sig til, om:

- instituttet har en forsvarlig likviditet og en forsvarlig finansieringsstruktur, jf. bilag 4, nr. ~~46~~, i bekendtgørelse nr. ~~1103 af 30. juni 2022~~ 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

– instituttets aktuelle likviditetsposition og likviditetsmålsætninger er passende i forhold til instituttets finansierungsstruktur, likviditetsrisici og risikostyringen på likviditetsområdet, dvs. både ~~aktuelt~~ aktuelt, fremadskuende ~~og~~ og i en stresset situation. Likviditetsmålsætningen kan både være det fastlagte risikoniveau i likviditetspolitikken og andre interne målsætninger for likviditetsrisici. Vurdering af den aktuelle likviditetsposition i forhold til risikostyringen kan f.eks. ske i forhold til likviditetsstresstests og beredskabsplan for fremskaffelse af likviditet

– instituttets risikostyring på likviditetsområdet er passende i forhold til instituttets størrelse og det risikoniveau, som er fastlagt i likviditetspolitikken, jf. kravene i bilag 4 i bekendtgørelse nr. 1103 af 30 juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl., herunder kravet i bilag 4, nr. 40 om risikostyring.

~~instituttets risikostyring på likviditetsområdet er passende i forhold til instituttets størrelse og det risikoniveau, som er fastlagt i likviditetspolitikken, jf. kravene i bilag 4 i bekendtgørelse nr. 1026 af~~

~~juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl., herunder bl.a. kravet i bilag 4, nr. 14 om risikostyring.~~

Del 3: Emner, der bør indgå i opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

3.1: Organisering af likviditetsområdet i instituttet, likviditetsrapportering og -overvågning

Instituttet bør forholde sig til

- instituttets organisationsdiagram for så vidt angår organiseringen af likviditetsområdet, jf. §9 i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- den løbende likviditetsrapportering til direktion og bestyrelse, i henhold til kravene i bilag 4 i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- likviditetspolitik, retningslinjer, forretningsgange, arbejdsbeskrivelser mv., hvor instituttet har fastsat rammer for organiseringen af likviditetsområdet, likviditetsrapportering og/eller overvågning, jf. kravene i bilag 4 i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- den interne organisering af likviditetsområdet, herunder
  - hvor i virksomheden, likviditetsrisici kan opstå
  - ansvarsfordelingen i forhold til den løbende styring
  - eventuelle outsourcete aktiviteter på likviditetsområdet, og hvem der i så fald er ansvarlige for at følge og vurdere disse
- instituttets likviditetsrapportering, herunder
  - hvilke løbende rapporter instituttet foretager på området
  - hvor i organisationen ansvaret for rapporteringerne ligger
  - hvordan relevansen af indholdet i rapporteringerne løbende vurderes
- instituttets overvågning af likviditetsrisici, herunder
  - hvor i organisationen ansvaret for overvågningen ligger
  - hvordan og hvor hyppigt overvågningen sker i den daglige styring
  - hvordan og hvor hyppigt overvågningen af beredskabsplanens iværksættelse sker
  - hvordan og hvornår bestyrelse og direktion bliver involveret i risikostyringen på likviditetsområdet i uventede og/eller stressede situationer
- om instituttets organisering, rapportering og overvågning har betydning for den likviditets- og fundingposition, som instituttet aktuelt har eller påtænker at få.

~~Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved~~

- ~~— instituttets organisationsdiagram, jf. §9 i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~— den løbende likviditetsrapportering til direktion og bestyrelse, i henhold til kravene i bilag 4 i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~— likviditetspolitik, retningslinjer, forretningsgange, arbejdsbeskrivelser mv., hvor instituttet har fastsat rammer for organiseringen af likviditetsområdet, likviditetsrapportering og/eller overvågning, jf. kravene i bilag 4 i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~

3.2: Beredskabsplan for fremskaffelse af likviditet og finansiering

Instituttet bør forholde sig til

beredskabsplanens afsnit, i bilag 4, punkt 16–til 20, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- hvor meget likviditet hvert tiltag~~ene~~ i beredskabsplanen kan generere, herunder om denne likviditet er tilstrækkelig til at dække instituttets likviditetsbehov i tilfælde af et hårdt likviditetsstress
- om tiltagene i beredskabsplanen forventes at virke så hurtigt, at instituttet kan overholde sine fastsatte grænser for likviditetsrisici under hårdt stress
- om instituttets samlede vurdering af beredskabsplanen har betydning for den likviditets- og finansieringspo–sition, som instituttet aktuelt har eller påtænker at få.

~~Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved~~

- ~~— likviditetspolitikens afsnit om beredskabsplan, jf. bilag 4, punkt 5, litra f, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~— Hvilken effekt tiltagene har på de regulatoriske krav LCR og NSFR~~
- ~~— instituttets beredskabsplan til fremskaffelse af likviditet, jf. bilag 4, punkt 5, litra f, og punkt 7, litra i og j, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~— instituttets afprøvning af beredskabsplanen til fremskaffelse af likviditet, jf. bilag 4, punkt 14, litra b, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~— dokumentation for instituttets overvågning af beredskabsplanens iværksættelse, jf. bilag 4, punkt 14, litra a, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~

3.3: Daglig likviditetsstyring

Instituttet bør forholde sig til

- grænser for likviditetsrisici, f.eks. som fastsat i likviditetspolitikken, jf. bilag 4, punkt 7, litra b, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- overvågning og måling af den daglige likviditet jf. bilag 4 punkt 30, punkt 31 i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- eventuelle betalinger eller andre forpligtelser, som instituttet ikke har opfyldt rettidigt over det seneste år, og tilhørende forklaringer på årsager
- instituttets behov for intradagslikviditet opgjort på relevante tidspunkter over det seneste år

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

~~— om instituttets likviditetsposition er passende i forhold til volatiliteten i likviditetsbehovet~~

- om likviditetspositionen er passende opdelt mht. væsentlige valutaer og geografisk lokalitet
  - håndteringen af pludseligt opståede likviditetsbehov, f.eks. som følge af forsinkede betalinger, IT- fejl, menneskelige fejl mv.
  - om instituttets kortsigtede likviditetsstyring og -prognoser er passende i forhold til volatiliteten i likviditetsbehovet
- ~~— om der er juridiske eller regulatoriske begrænsninger for overførsel af likviditet indenfor koncernen eller likviditetsundergruppen, hvis dette er relevant for instituttet.~~

~~Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved~~

- ~~— grænser for likviditetsrisici, f. eks. som fastsat i likviditetspolitikken, jf. bilag 4, punkt 5, litra d, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~— en beskrivelse af, hvordan instituttet håndterer det daglige likviditetsflow, f.eks. som følge af afvikling af betalinger, placering af gæld til hhv. tilgodehavender hos centralbanker, kreditinstitutter og andre finansielle virksomheder mv., jf. bilag 4, punkt 7, litra b, punkt 12 og punkt 14, litra b, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- instituttets likviditetsprognose og cash flow-opgørelse af daglig likviditet i relevant omfang
- ~~— en opgørelse af volatiliteten i instituttets dag-til-dag-likviditetsbehov, og hvis relevant for instituttet en opgørelse af behovet for intradagslikviditet.~~
- ~~— instituttets behov for intradagslikviditet og konsekvenserne heraf for størrelsen af instituttets likviditetsbuffer~~
- ~~— instituttets mulighed for at tilvejebringe yderligere intradagslikviditet, eksempelvis via sikkerhedsstillelse hos modparter eller centralbanker~~

3.4: Likviditetsbuffer ~~og~~ LCR og NSFR

Instituttet bør forholde sig til

~~om instituttets LCR-niveau og LCR-målsætning er passende i forhold til dets størrelse og risikoprofil, herunder volatiliteten i instituttets LCR-krav~~

- likviditetspolitikens afsnit om LCR, NSFR og likviditetsbuffer, jf. bilag 4, punkt 7, litra b, punkt 8 og punkt 25, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- opgørelse og overvågning af LCR, NSFR og likviditetsbuffer, der f.eks. kan indgå i den løbende likviditets-rapportering til direktion og bestyrelse, jf. bilag 4 punkt 14, punkt 29 og punkt 40 i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- opgørelse af produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen
- Sikre dokumentation for antagelser, metodevalg og processer for opgørelse af LCR og NSFR jf. Bilag 4 punkt 36 i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- om instituttets LCR-niveau og LCR-målsætning er passende i forhold til dets størrelse og risikoprofil, herunder volatiliteten i instituttets LCR-krav
- om frekvensen for og omfanget af opgørelse af LCR-kravet sikrer, at instituttet til enhver tid kan overholde LCR-kravet i henhold til artikel 414 i CRR ~~og artikel 4 og 38 i LCR-forordningen~~
- om instituttet har væsentlige udgående pengestrømme for produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen, og hvilke outflow-satser instituttet i så fald anvender
- om likviditetsbufferen har en passende størrelse og er tilstrækkelig diversificeret i forhold til institut-
tets størrelse og risikoprofil-
- om instituttets NSFR-niveau og NSFR-målsætning er passende i forhold til instituttets størrelse og risikoprofil-
- hvilke nøglekategorier, der driver NSFR-nøgletallet-
- om frekvensen for og omfanget af opgørelse af NSFR-kravet sikrer, at instituttet til enhver tid kan overholde NSFR-kravet i henhold til artikel 414 og 428b i CRR.-

~~Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved~~

~~likviditetspolitikens afsnit om LCR og likviditetsbuffer, jf. bilag 4, punkt 5, litra c og d, i bekendtgørelse nr. 1026 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~

~~opgørelse og overvågning af LCR og likviditetsbuffer, der f.eks. kan indgå i den løbende likviditets-rapportering til direktion og bestyrelse, jf. bilag 4 punkt 5, litra j, og punkt 14 i bekendtgørelse nr. 1026 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. og bilag 2 i denne vejledning~~

~~–opgørelse af produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR forordningen, jf. bilag 2 i denne vejledning.~~

~~Bilag 2 indeholder yderligere vejledning om de elementer, som institutterne kan overveje i forbindelse med opgørelse og vurdering af likviditetsbuffer samt produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen.~~

3.5: Likviditetsstresstests

Instituttet bør forholde sig til stresstests afsnit, i bilag 4, punkt 21 til 25, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

i Instituttets metoder til vurdering af potentielle likviditetsmæssige virkninger af stress som fastsat i likviditetspolitik, retningslinjer, forretningsgange, arbejdsbeskrivelser mv., jf. kravene i bilag 4, punkt 7, litra a, b og punkt 36, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- om instituttets aktuelle likviditetsposition og likviditetsmålsætning er tilstrækkelig til at kunne modstå en stresset situation
- om instituttet i passende omfang anvender resultater fra sine metoder til vurdering af potentielle likviditetsmæssige virkninger af stress
- hvordan likviditetsforholdene bliver påvirket i relevante stress-scenarier, og hvordan eventuelle tiltag i beredskabsplanen kan tages i brug
- hvordan stresstestresultater bliver anvendt i den løbende likviditetsplanlægning
- om instituttets metoder til vurdering af potentielle likviditetsmæssige virkninger af stress afspejler instituttets forhold i tilstrækkelig grad:
  - Institutter, der udfører likviditetsstresstests regelmæssigt, bør vurdere scenarierne i de udførte stresstests med udgangspunkt i stresstestens hårdhedsgrad og antagelserne bag stresstesten.
- Mindre pengeinstitutter med et betydeligt indlånsoverskud og en betydelig solvensoverdækning samt en meget enkel forretningsmodel kan fastsætte en række stressindikatorer i stedet for at udføre likviditetsstresstests regelmæssigt. Disse institutter bør vurdere, om de fastsatte stressindikatorer er hensigtsmæssige i forhold til de fastsatte grænser for likviditetsrisici.

3.6 Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

instituttets metoder til vurdering af potentielle likviditetsmæssige virkninger af stress som fastsat i likviditetspolitik, retningslinjer, forretningsgange, arbejdsbeskrivelser mv., jf. kravene i bilag 4, punkt 5, litra e, punkt 7, litra h, og punkt 14, litra c, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

Bilag 2 indeholder yderligere vejledning om de elementer, som institutterne kan overveje i forbindelse med opgørelse og vurdering af likviditetsstresstests.

: Pengeinstitutters indlånsfinansiering

Instituttet bør forholde sig til

- om sammensætningen af indlån er passende i forhold til instituttets risikoprofil og størrelse
- ~~hvor stabilt indlånet er, og hvordan likviditetssituationen vil se ud, hvis instituttet mister det ustabile indlån helt eller delvist~~
- ~~instituttets grænser for likviditets- og finansieringsrisici, instituttets finansieringsstruktur og hvordan instituttet opgør sine likviditetsrisici, f.eks. med udgangspunkt i instituttets likviditetspolitik eller retningslinjer, jf. bilag 4, punkt 7, litra a, og punkt 9, litra b og d, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~instituttets forventninger til likviditets- og finansieringsrisici, f.eks. med udgangspunkt i instituttets budgetterede udvikling i indlån og udlån eller lignende~~
- ~~instituttets løbende rapportering til direktion og bestyrelse på likviditetsområdet eller andre opgørelser, hvor instituttets indlånsfinansiering fremgår, jf. bilag 4, punkt 40, litra a, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- om instituttet budgetterer med indlånsunderskud
- om den løbetidstransformation, der er som følge af institutternes almindelige drift med lange ~~forpligtelser aktiver~~ og kortløbende ~~aktiver passiver~~, er indenfor acceptable og styrbare grænser, særligt den del af løbetidstransformationen der ligger ud over 1 år og dermed udenfor NSFR-horisonten.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- ~~instituttets grænser for likviditets- og fundingrisici, instituttets finansieringsstruktur og hvordan instituttet opgør sine likviditetsrisici, f.eks. med udgangspunkt i instituttets likviditetspolitik eller retningslinjer, jf. bilag 4, punkt 5, litra b, og punkt 7, litra e, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~instituttets forventninger til likviditets- og fundingrisici, f.eks. med udgangspunkt i instituttets budgetterede udvikling i indlån og udlån eller lignende~~
- ~~instituttets løbende rapportering til direktion og bestyrelse på likviditetsområdet eller andre opgørelser, hvor instituttets indlånsfinansiering fremgår, jf. bilag 4, punkt 14, litra a, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- en opgørelse af, hvilke ind- og udlån kunderne har i instituttet. Herunder omfang af indlån dækket af indskydergarantiordningen og kundernes geografiske tilhørsforhold, og hvor stabilt indlånet er, f.eks. med udgangspunkt i LCR-kravets kategorisering af indlån som stabile detailindskud hhv. øvrige detailindskud, jf. artikel 24 og 25 i LCR-forordningen
- en opgørelse af indlånets fordeling på anfordring, aftaleindlån og andre typer af konti
- ~~en oversigt over, hvornår eventuelle aftaleindlån udløber eller får ændrede betingelser, som f.eks. ændrede renter. Institutterne bør have særlig fokus på aftaleindlån, der udløber indenfor 12 måneder.~~
- ~~hvor disse har et vist omfang en opgørelse over erhvervsindlån, og hvor meget disse udgør det af samlede indlånsbase og fordelt på brancher.~~
- ~~hvor stabilt indlånet er, og hvordan likviditetssituationen vil se ud, hvis instituttet mister det ustabile indlån helt eller delvist~~

30.7 : Pengeinstitutters omkostninger til indlånsfinansiering

Instituttet bør forholde sig til

- ~~sammenhængen mellem fastsættelse af indlås- og udlånsrenter med henblik på, om de fastsatte renter~~

dækker instituttets finansieringsomkostninger fuldt ud.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- instituttets aktuelle prisstruktur
- instituttets likviditetspolitik, retningslinjer eller lignende, hvor instituttets principper for opgørelse og fordeling af likviditetsomkostninger fremgår i relevant omfang, jf. bilag 4, punkt 5, litra g, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

Del 4: Emner, der i relevant omfang bør indgå i opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

~~4.1: Pengeinstitutters omkostninger til markedsfinansiering og~~

intern fordeling af likviditetsomkostninger

Pengeinstitutter med markedsfinansiering og/eller interne metoder til fordeling af likviditetsomkostninger bør i relevant omfang forholde sig til

- ~~— omkostninger ved markedsfinansiering i forhold til instituttets størrelse og forretningsomfang, herunder om der er udsving i omkostningerne til at fremskaffe finansieringen~~
- ~~— sammenhængen mellem omkostninger til markedsfinansiering og fastsættelse af indlåns- og udlånsrenter~~
- ~~— om instituttets eventuelle metoder til fordeling af likviditetsomkostninger internt i instituttet er passende i forhold til instituttets størrelse og forretningsomfang.~~

~~Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved~~

- ~~— instituttets aktuelle prisstruktur, herunder fastsættelse af referencerenter i relevant omfang~~
- ~~— instituttets omkostninger til markedsfinansiering i relevant omfang~~
- ~~— instituttets likviditetspolitik, retningslinjer eller lignende, hvor instituttets principper for opgørelse og fordeling af likviditetsomkostninger fremgår i relevant omfang, jf. bilag 4, punkt 5, litra g, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~

~~Institutter med avancerede metoder til at fastsætte interne referencerenter og/eller fordeling af interne likviditetsomkostninger bør være opmærksomme på følgende: I EBA's Retningslinjer om ICAAP og ILAAP oplysninger, der indhentes til SREP formål (EBA/GL/2016/10) i afsnit 7.4 er der flere elementer at opføre og vurdere i relation til interne referencerenter og fordeling af interne likviditetsomkostninger. I relevant omfang bør de pågældende institutter tage højde for de forhold, der er nævnt i afsnit 7.4 i EBA's Retningslinjer om ICAAP og ILAAP oplysninger, der indhentes til SREP formål (EBA/GL/2016/10).~~

4.24.1 : Markedsfinansiering og markedsadgang til finansiering

Institutter, for hvem markedsfinansiering og markedsadgang er relevante, bør forholde sig til

- instituttets finansieringsstruktur, f.eks. med udgangspunkt i likviditetspolitikken og den aktuelle markedsfinansiering, jf. bilag 4, punkt 9, litra a til c, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- instituttets forventede finansieringsbehov, f.eks. ud fra et budget for de kommende år⁴⁾
- en beskrivelse af, hvordan instituttet løbende fastholder sin markedsadgang, og hvis det er relevant også eventuelle tests af instituttets markedsadgang og kapacitet til at skaffe finansiering
- eventuelle evalueringer af finansieringsplanens virkning i det omfang dette er relevant for instituttet.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- instituttets samlede finansieringsbehov, og om sammensætningen af finansiering (indlån³⁾, egenkapital, markedsfinansiering mv.) er passende i forhold til instituttets størrelse og forretningsomfang
- om instituttet har en passende restløbetid på markedsfinansieringen
- om instituttet løbende vurderer muligheden for at skaffe markedsfinansiering (mulige modparter, volumen, pris, markedsadgang, eventuel finansiering i andre valutaer end DKK)
- om instituttets plan for den løbende fornyelse af markedsfinansieringen er passende henset til instituttets finansieringsbehov. I relevant omfang bør koncentration af finansieringsrisici indgå i vurderingen
- instituttets forventede fremtidige finansieringsprofil, herunder om instituttet på sigt forventer en

anden finansieringsprofil end den aktuelle og et ændret omfang af markedsfinansiering

— refinansieringsrisici, herunder særligt for realkreditinstitutter og pengeinstitutter, der kan udstede særligt dækkede obligationer.

—

— Refinansieringsrisici vedrørende gældsstrumentsudstedelser til at opfylde af NEP- og gældsbufferkrav, jf. vejledning om forsvarlig finansieringsstruktur i forhold til NEP- og gældsbufferkravet (VEJ nr. 9927 af 17/11/2023)

—

— Realkreditinstitutter bør desuden forholde sig til mulighederne for at prisfastsætte f.eks. realkreditlån og mulighederne for at afsætte realkreditobligationer.

—

— ~~Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved~~

- —

- instituttets finansieringsstruktur, f.eks. med udgangspunkt i likviditetspolitikken og den aktuelle markedsfinansiering, jf. bilag 4, punkt 5, litra b, punkt 7, litra e og f, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- instituttets forventede fundingbehov, f.eks. ud fra et budget for de kommende år⁴⁾
- en beskrivelse af, hvordan instituttet løbende fastholder sin markedsadgang, og hvis det er relevant også eventuelle tests af instituttets markedsadgang og kapacitet til at skaffe finansiering
- eventuelle evalueringer af fundingplanens virkning i det omfang dette er relevant for instituttet.

4.34.2 : Aktivbehæftelse og sikkerhedsstillelse

~~Institutter, for hvem aktivbehæftelse og modtaget sikkerhedsstillelse er relevante, bør forholde sig til~~
Institutter, for hvem aktivbehæftelse og modtaget sikkerhedsstillelse er relevante og af et vist omfang, bør forholde sig til

- instituttets likviditetspolitik, retningslinjer, forretningsgange, arbejdsbeskrivelser mv. om aktivbehæftelse og sikkerhedsstillelse, jf. kravene i bilag 4, punkt 10, punkt 11, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- instituttets risikostyring og rapportering vedr. aktivbehæftelse og sikkerhedsstillelse, jf. kravene i bilag 4, punkt 40, litra d-f, i bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- om instituttet er afhængigt af aktivbehæftelse til fremskaffelse af finansiering
- stabiliteten i de kilder, som instituttet anvender til aktivbehæftelse
- om omfanget og risikostyringen af aktivbehæftelse er passende set i forhold til instituttets størrelse, forretningsmodel og risikoprofil
- om der kan opstå situationer, hvor instituttet er forpligtet til at stille yderligere sikkerhed, og hvordan sådanne situationer i så fald kan påvirke instituttets likviditionsposition
- om instituttet har mulighed for at fremskaffe yderligere finansiering via aktivbehæftelse
- i hvilket omfang modtaget sikkerhedsstillelse kan genbehæftes
- kvaliteten af modtaget sikkerhedsstillelse
- hvordan og hvornår modtaget sikkerhedsstillelse vil være tilgængelig for instituttet i en stresset situation.

~~Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved~~

- ~~instituttets likviditetspolitik, retningslinjer, forretningsgange, arbejdsbeskrivelser mv. om aktivbehæftelse og sikkerhedsstillelse, jf. kravene i bilag 4, punkt 5, litra h, punkt 7, litra e, og punkt 13, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~instituttets risikostyring og rapportering vedr. aktivbehæftelse og sikkerhedsstillelse, jf. kravene i bilag 4, punkt 14, litra e-g, i bekendtgørelse nr. 1026 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~

: Pengeinstitutters intradagslikviditet

~~Institutter bør i relevant omfang forholde sig til~~

- volatiliteten i behovet for intradagslikviditet
- instituttets behov for intradagslikviditet og konsekvenserne heraf for størrelsen af instituttets likviditetsbuffer
- instituttets mulighed for at tilvejebringe yderligere intradagslikviditet, eksempelvis via sikkerhedsstillelse hos modparter eller centralbanker
- effekterne af stress i relevant omfang, f.eks. at modparter eller kunder ikke gennemfører betalinger rettidigt, at værdien af de likvide aktiver mindskes, eller at instituttets muligheder for at stille aktiver til sikkerhed for intradagslikviditet mindskes mv.

Instituttets opgørelse og vurdering af ovenstående kan tage afsæt i og dokumenteres ved

- ~~— en beskrivelse af, hvordan instituttet håndterer likviditetsflowet hen over dagen, herunder i uventede og stressede situationer, jf. bilag 4, punkt 14, litra a, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~
- ~~— eventuelle betalinger eller andre forpligtelser, som instituttet ikke har opfyldt rettidigt over det seneste år, og tilhørende forklaringer på årsager~~
- ~~— instituttets behov for intradagslikviditet opgjort på relevante tidspunkter over det seneste år~~
- ~~— instituttets likviditetsprognose og cash flow opgørelse af daglig likviditet~~
- ~~— eventuelle stresstests af intradagslikviditet i relevant omfang, jf. bilag 4, punkt 5, litra e, og punkt 7, litra h, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.~~

Del 5: Generelle forhold vedr. opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

5.1: Bestyrelsesgodkendelse af dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

Dokumentationen for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici skal godkendes af bestyrelsen, jf. § 3, stk. 1, nr. ~~40-11~~ i bekendtgørelse nr. ~~1103 af 30. juni 2022 1026 af 30. juni 2016~~ om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. Instituttet bør forud for bestyrelsens godkendelse diskutere instituttets dokumen-~~ta~~-tion for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici internt i et relevant forum, og de interne drøftelser bør dokumenteres. De interne drøftelser kan eksempelvis dokumenteres i et mødereferat.

5.2: Metoder

Hvis et institut i sin likviditetsrammesætning og -overvågning anvender opgørelsesmetoder, som afviger væsentligt fra de regulatoriske krav, bør det være beskrevet fyldestgørende i dokumentationen for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici. Det kan f.eks. være afvigelser fra LCR-kravet, som defineret i LCR-forordningen, eller fra tilsynsdiamanterne for penge- og realkreditinstitutter, som instituttet anvender i sin risikostyring ud over de regulatoriske krav.

Opsummeringen i dokumentationen for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici bør afspejle særlige forhold for instituttet, jf. vejledningens del 2. Særlige forhold kan eksempelvis være væsentlige påbud til instituttet fra Finanstilsynet med relevans for likviditetsområdet. Det kan også være even-~~tu~~-uelle undtagelser⁵⁾, som instituttet efter ansøgning til Finanstilsynet har fået tilladelse til. Det gælder undtagelser fra CRR eller Kommissionens delegerede forordning (EU) 2015/61 af 10. oktober 2014 om supplerende regler til forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår likviditetsdækningskrav for kreditinstitutter (LCR-forordningen). Endelig kan der være tale om eventuelle Søjle II-likviditetskrav til instituttet, som instituttet er blevet pålagt af Finanstilsynet.

Et institut, der som led i udarbejdelsen af dokumentationen finder fejl eller mangler i risikostyringen på likviditetsområdet, bør i dokumentationen redegøre for de tiltag, som instituttet iværksætter for at rette op på de fundne fejl eller mangler. Instituttet bør desuden redegøre for de gennemførte forbedringer i det efterfølgende års dokumentation af opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici, ligesom der bør redegøres for opfølgning på Finanstilsynets eventuelle bemærkninger til den foregående ILAAP.

~~Et institut har uanset ovenstående pligt til straks at meddele Finanstilsynet oplysninger om forhold, der er af afgørende betydning for den finansielle virksomheds fortsatte drift, jf. § 75 i lov om finansiell virksomhed.~~

5.3: Koncernforhold

Institutter, der indgår i en koncern, skal udarbejde selvstændig dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici i henhold til § 3, stk. 1, nr. ~~4011~~, og § 8, stk. ~~910~~, i bekendtgørelse nr. ~~1103 af 30. juni 2022 1026 af 30. juni 2016~~ om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. Dokumentationen skal udarbejdes for hvert enkelt institut i koncernen i henhold til § 3, stk. 1, nr. ~~4011~~, og § 8, stk. ~~910~~, i bekendtgørelse nr. ~~1103 af 30. juni 2022 1026 af 30. juni 2016~~ om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. Institutter, der er undtaget fra likviditetskravene i CRR på individuelt niveau, jf. artikel 8 i CRR, behøver dog kun at udarbejde én samlet opgørelse for den relevante likviditetsundergruppe.

I tillæg til den dokumentation, der udarbejdes for hvert enkelt institut, forventes det, at der for institutter, der indgår i en koncern, udarbejdes særskilt dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici for koncernen. Dokumentationen på koncernniveau forventes at blive behandlet i moderens ILAAP-rapport, ~~udarbejdet i en særskilt rapport.~~

Den dokumentation, der udarbejdes på institutniveau, bør afspejle instituttets specifikke forhold. Den dokumentation, der udarbejdes på koncernniveau, bør afspejle koncernens forhold i tilstrækkeligt omfang.

Selvom dokumentationen på koncernniveau forventes at blive udarbejdet i en særskilt rapport, kan der anvendes eller henvises til analyser og beskrivelser udarbejdet i dokumentationen på institutniveau, hvor det er relevant. Ligeledes kan der i den dokumentation, der udarbejdes på institutniveau, anvendes eller henvises til analyser og beskrivelser udarbejdet i dokumentationen på koncernniveau, hvor det er relevant.

5.4: Referencedato og indberetningsfrist

Pengeinstitutterne bør tage udgangspunkt i data fra ultimo året før ved opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici. ~~Fra og med ikrafttrædelsen af bekendtgørelse nr. 1289 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. den 31. december 2014 skal et institut have dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici, og instituttet bør til enhver tid kunne opdatere og indsende dokumentationen til Finanstilsynet på forlangende, jf. § 347 i lov om finansiel virksomhed.~~

Finanstilsynet vil som udgangspunkt gennemgå institutternes opgørelser og vurderinger af deres likviditetsposition og likviditetsrisikostyring (ILAAP) på samme tidspunkt, som Finanstilsynet gennemgår institutternes solvensbehovsopgørelse og dokumentation herfor (ICAAP). Indberetningsfristen er derfor den samme som for solvensbehovsopgørelsen, dvs. senest 45 arbejdsdage efter årets udløb, jf. information _____ på Finanstilsynets hjemmeside (ICAAP og ILAAP | Finanstilsynet (https://www.finanstilsynet.dk/da/Ansoeg-og-Indberet/Indberetning-for-finansielle-virksomheder/Andre/Dokumentation-solvensbehov_1)).

Pengeinstitutter, der i henhold til Finanstilsynets størrelsesgruppering ~~har en arbejdende kapital på mindre end 750 mio. kr. hører under gruppe 4~~, skal udarbejde dokumentationen årligt i henhold til § 3, stk. 1, nr. ~~4011~~, og § 8, stk. ~~910~~, i bekendtgørelse nr. ~~1103 af 30. juni 2022 1026 af 30. juni 2016~~ om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl., men er undtaget fra at indsende dokumentationen til Finanstilsynet, jf. information på Finanstilsynets hjemmeside (ICAAP og ILAAP | Finanstilsynet (https://www.finanstilsynet.dk/da/Ansoeg-og-Indberet/Indberetning-for-finansielle-virksomheder/Andre/Dokumentation-solvensbehov_1)).

5.5: Solvensbehov og opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

Institutterne skal vurdere

- niveauet for likviditet og finansiering og risikostyringen af disse i dokumentationen for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, og § 8, stk. 9, i bekendtgørelse nr. 1026 af 30. juni 2016 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- om instituttet skal afsætte kapital til at dække likviditetsrisici i solvensbehovsopgørelsen, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 295 af 27. marts 2014 om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov.

Der er altså tale om to selvstændige vurderinger af henholdsvis likviditet og finansiering samt af solvensbehov til dækning af likviditetsrisici. Der kan dog være en vis sammenhæng mellem niveauet for likviditet og finansiering og solvensbehovet. Som udgangspunkt forventer Finanstilsynet, at institutter med betydelige likviditetsrisici i forhold til instituttets størrelse og forretningsmodel kan have behov for at afsætte kapital til at dække likviditetsrisici. Se vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter for nærmere information om kapitaldækning af likviditetsrisici.

Bilag 1: Eksempel på henvisninger til bilag til opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici for mindre pengeinstitutter

Tabel 1 viser, hvordan en oversigt over henvisninger til bilag til instituttets samlede vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici kan bygges op. Tabel 1 kan anvendes til konkrete henvisninger til instituttets opgørelser, vurderinger mv. af de specifikke emner i vejledningens del 3 og 4. Hvis emnerne i vejledningens del 4 ikke er relevante for instituttet, kan dette blot anføres i tabel 1.

Tabel 1: Henvisninger til bilag til opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici

Henvisning til vejledningen	Emne	Bilag nr.	Bilagets titel	Side/punkt i bilag
Del 2	Samlet vurdering af likviditetsposition og Likviditetsrisici. <u>Hvordan instituttet har forholdt sig til finanstilsynet tilbagemelding på seneste ILAAP</u>			
Del 3.1	Organisering af likviditetsområdet i instituttet, likviditetsrapportering og -overvågning			
Del 3.2	Beredskabsplan			
Del 3.3	Daglig likviditetsstyring			
Del 3.4	LCR			
Del 3.4	Likviditetsbuffer			
Del 3.4	Produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR-forordning			
Del 3.5	Likviditetsstresstests			
<u>Del 3.6</u>	<u>NSFR</u>			
<u>Del 3.67</u>	Indlånsfinansiering			
<u>Del 3.7</u>	<u>Omkostninger til indlånsfinansiering</u>			

Del 4.1	Omkostninger til markedsfinansiering og fordeling af interne likviditetsomkostninger			
Del 4.2	Markedsfinansiering og markedsadgang			
Del 4.3	Aktivbehæftelse og sikkerhedsstillelse			

Anm. Kolonnen "Henvi sning til vejledningen" kan udelades. Den er alene taget med her for at henvise til, hvor i vejledningen der findes mere information om emnerne op listet i kolonnen "Emne".

Bilag 2: Yderligere vejledning om likviditetsbuffer, produkter og tjenester i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen og likviditetsstresstests

Yderligere vejledning vedr. likviditetsbuffer

Det enkelte institut bør tage udgangspunkt i den likviditetsbuffer, der er relevant for instituttet. Eksempelvis kan likviditetsbufferen bestå af likvide aktiver, der lever op til kravene i LCR-forordningen, samt likvide aktiver, der ikke lever op til kravene i LCR-forordningen. En anden mulighed er at opgøre likviditetsbufferen som likvide aktiver i forhold til instituttets samlede aktiver på balancen. Finanstilsynet forventer, at institutterne i dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici forklarer, hvilken likviditetsbuffer instituttet anvender i sin risikostyring.

Instituttet kan i opgørelse og vurdering af likviditetsbufferen tage afsæt i

- likviditetsbufferens størrelse
- likviditetsbufferens sammensætning med hensyn til
  - hvor stor en andel, hver type af aktiver udgør af den samlede likviditetsbuffer
  - hvor stor en del af de likvide aktiver, der kan belånes i centralbanker
- drøftelser om eller test af likviditetsværdien af likviditetsbufferen i relevant omfang, f.eks. med hensyn til den tid, der går med salg eller genkøb af aktiver i likviditetsbufferen
- i relevant omfang, hvilken valuta de likvide aktiver er denomineret i set i forhold til de valutaer, virksomheden aktuelt har et likviditetsbehov i
- eventuelle begrænsninger på anvendelsen af de likvide aktiver f.eks. som følge af regulatoriske eller operationelle begrænsninger enten i Danmark eller i andre lande, hvor instituttet har aktiviteter.

Yderligere vejledning vedr. artikel 23 i LCR-forordningen

Penge- og realkreditinstitutter skal i forbindelse med opgørelsen af LCR-regelmæssigt vurdere sandsynligheden for og den potentielle størrelse af udgående pengestrømme indenfor de næste 30 dage i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen. Det gælder for så vidt angår produkter eller tjenester, der ikke falder ind under artikel 27-31 i LCR-forordningen. I henhold til artikel 23, stk. 3, skal institutterne mindst en gang om året overfor Finanstilsynet specificere de produkter og tjenester, der er indberettet i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen, samt institutternes anvendte outflow-rater for de enkelte produkter og tjenester⁶⁾. Finanstilsynet vil som led i gennemgangen af instituttets dokumentation for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici vurdere, om de valgte outflow-rater er tilstrækkelige. Hvis dette ikke er tilfældet, kan Finanstilsynet fastsætte andre outflow-rater, jf. artikel 23, stk. 2, i LCR-forordningen.

~~Alle pengeinstitutter kan potentielt have udgående pengestrømme, f.eks. i form af garantier, lånetilbud, låneudbetalinger, overtræk og uudnyttede dele af kassekreditter, jf. artikel 23 i LCR forordningen.~~

~~Det enkelte penge- og realkreditinstitut bør tage udgangspunkt i historiske data, f.eks. data fra de sidste 2-3 år for at vurdere, om en udgående pengestrøm er væsentlig og derfor bør medtages i LCR-indberetningen. Herefter bør det enkelte penge- og realkreditinstitut vurdere, om den udgående pengestrøm udgør en væsentlig del af de samlede udgående pengestrømme for instituttet. Hvis det er tilfældet, og instituttet vurderer, at den udgående pengestrøm skal medtages i LCR i henhold til artikel 23, stk. 2, i LCR-forordningen, skal instituttet vurdere, hvilken outflow-rate der er sandsynlig i en stresssituation for den givne udgående pengestrøm i henhold til artikel 23 i LCR-forordningen.~~

~~Hvis et realkreditinstitut har undtagelse for indbyrdes afhængige realkreditrelaterede pengestrømme under artikel 26 i LCR-forordningen, kan realkreditinstituttet potentielt have udgående pengestrømme i forbindelse med lånetilbud og låneudbetalinger i måneder, hvor det er aktuelt, samt udgående pengestrømme i forbindelse med åbne konverteringer (dvs. hvor der ikke er en fastkursaftale).~~

~~Realkreditinstitutter med undtagelse for indbyrdes afhængige realkreditrelaterede pengestrømme under artikel 26 i LCR-forordningen kan benytte en fast model til beregning af potentielle udgående betalingsstrømme relateret til åbne konverteringer. Modellen, der kan anvendes, er følgende:~~

- ~~1. der ses på uafdækkede opsigelser 30 dage frem~~
- ~~2. der korrigeres for et estimat på, hvor stor en andel af kunder med uafdækkede opsigelser indenfor de kommende 30 dage, der forventeligt vil skifte til andre institutter på basis af historiske data for de seneste tre år~~
- ~~3. ovenstående giver et potentielt outflow, som ganges med en outflow-rate på 15 pct.~~

~~Et realkreditinstitut kan i dokumentationen for opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici argumentere for en anden outflow-rate, hvis instituttet vurderer, at en anden outflow-rate er retvisende for dem.~~

Yderligere vejledning vedr. likviditetsstresstests

~~I forhold til anvendelse af stresstestens resultater kan institutterne se på~~

- ~~— hvordan instituttets likviditetsposition bliver påvirket af den forventede (budgetterede) udvikling, og hvilke eventuelle handlinger (ledelsestiltag mv.) dette kan føre til i instituttet~~
- ~~— hvordan likviditetsforholdene bliver påvirket i relevante stress-scenarier, og hvilke eventuelle handlinger dette kan føre til i instituttet~~
- ~~— hvordan stresstestresultater bliver anvendt i den løbende likviditetsplanlægning.~~

~~For realkreditinstitutter og større pengeinstitutter kan det også være relevant at vurdere~~

- ~~— instituttets markedsadgang i en stresset situation~~
- ~~— instituttets overvågning af ændrede markedsforhold med henblik på hurtig opsporing af stressede situationer og/eller behov for justering af antagelser bag stresstests~~
- ~~— sikkerhedsstillelse af aktiver og behæftelse af aktiver, jf. afsnit 3.3. i denne vejledning.~~

~~Realkreditinstitutter bør desuden vurdere~~

~~— effekter af en fejlet/delvist fejlet refinansierings-auktion og effekter af supplerende sikkerhedsstillelse ved ejendomsprisfald. Andre forhold, såsom restancer på lån og afviklingsrisici i forbindelse med afvikling af betalinger/auktioner, bør også indgå i relevant omfang.~~

~~*Finanstilsynet, den 9. oktober 2017*~~

~~Jesper Berg~~

~~/Anne Sofie Reng Japhetson~~

- 1) Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) anvender betegnelsen Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP).
- 2) ~~Pengeinstitutter, der i henhold til Finanstilsynets størrelsesgruppering har en arbejdende kapital på mindre end 750-1 mio. kr., skal udarbejde dokumentation—~~nen årligt i henhold til § 3, stk. 1, nr. ~~4011~~, og § 8, stk. ~~910~~, i bekendtgørelse nr. ~~4026-1103~~ af 30. juni ~~2016-2022~~ om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl., men de er dog undtaget fra at indsende dokumentationen til Finanstilsynet.
- 3) ~~Finanstilsynet forventer, at kun pengeinstitutter forholder sig til indlån som en del af instituttets samlede fundingfinansieringsbehov og sammensætning af fundingfinansiering.~~
- 4) Institutter, der har udarbejdet en ~~fundingfinansieringsplan~~, kan tage udgangspunkt i denne. EBA's retningslinjer for fælles procedurer og metoder for tilsyns kontrol og vurderingsprocessen (SREP, EBA/GL/~~20142022/4303~~) hhv. retningslinjer om ICAAP- og ILAAP-oplysninger, der indhentes til SREP-formål (EBA/GL/2016/10) omtaler ~~fundingfinansieringsplaner~~. Et institut skal have principper for sin finansieringsstruktur og grænser for finansieringsrisici i relevant omfang, jf. bilag 4, punkt 5 og ~~76~~, i bekendtgørelse nr. ~~4026-1103~~ af 30. juni ~~2016-2022~~ om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.
- 5) Søjle II likviditetskrav og tilladelse til undtagelse fra visse dele af LCR-forordningen har indtil videre fortrinsvis været relevant for institutter med særlige forretningsmodeller eller som er systemisk vigtige. Mindre pengeinstitutter forventes fortrinsvis at fokusere på påbud fra seneste undersøgelse eller andre tilsynsreaktioner, som Finanstilsynet har meddelt instituttet.
- 6) Dette indberettes i skema KLCDS/KLCDC, side 73, række 730-870.